

ELŐFIZETÉSI DIJ HELYBEN:

Egész évre . . . 8 frt = 16 kor.
Fél évre . . . 4 frt = 8 kor.
Negyedévre . . . 2 frt = 4 kor.

Vidékre 1 frttal több

SZABADSÁG.

SZERKESZTŐSÉG és KIADO-
HIVATAL

I kör, Damjanich-utca 118 szám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések
ott vétetnek fel.

«Nyilttér» sora: 15 krajczár.

HIRDETÉSI DIJ: Egész oldal 10 frt. Fél
oldal 6 frt, Negyed oldal 5 frt.Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr kinc-
tári illeték fizetendő.

Megjelenik minden szerdán.

Egyes szám ára: 15 kr.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr.
és a kincstári illeték számítatikCsak bérmentes levelek fogadtatnak el s kéz-
iratok nem adatnak vissza

Kétezer szabadkai Budapesten.

Szabadka város törvényhatósága utánozni fogja több törvényhatóság azon intézkedését, hogy polgárai közül egy vagy két nagyobb csoporttal felrándul az ezredéves kiállítás megtekintésére

Nagyon helyes.

Ha polgárságunk tömegesen rándul fel egész életünkre tanulmányos kiállításra, mindenestre sokkal többet lát, sokkal többet tanul és mégis sokkal kevesebbet költ mintha elszórtan és tájékozatlanul lépi át a nagy terjedelmű kiállítás kapuját. A tömegekben érkező vidékieket maga a kiállítás igazgatósága is támogatja elszálásolás, élelmezés, kalauzolás és minden tekintetben. Nincsenek magukra hagyatva.

De azt hisszük ha törvényhatóságunk intéző emberei belemertek vágni egy ily felrándulás szervezésébe, el is vannak készülve arra, hogy az abban részt vevők

örömmel emlékezzenek vissza mindenkor a Budapesten töltött napokra, s a vezető férfiak inkább a polgárokkal mint saját érdekeikkel foglalkozzanak.

A tervezetet, különösen annak részleteit még ma nem ismerjük, de nincs is véglegesen megállapítva csupán az bizonyos, hogy a felrándulók társasága két csoportba osztandó kétezer főre van tervezve. Az elindulás Augusztus hó 13-án leend két külön vonaton, és a fenntartózkodás 15-én ér véget, a mikor szintén külön vonaton térnek vissza Szabadkára. Az e célra szükséges két külön vonat megadása iránt kellő lépések a m. kir. államvasutak igazgatóságánál már megis tettek s így alig van más hátra az egész tervezett keresztül viteléből mint a kétezer polgár, ez azonban könnyen össze hozható lesz még akkor is ha kellőképen össze válogatják a részt vevőket, amire

különben szükség is van, hogy Szabadka város neve e felrándulásnál is esorbát ne szenvedjen.

Ivánka Imre az országos nevű államférfi, ki Szabadka városának is egy cikkluson keresztül országgyűlési képviselője volt és így városunkban több személyes ismerőse is van, hétfőn e hó 27-én Besnyőn, hová üdülni ment, váratlanul meghalt. A változatos multtal bíró férfit szélhűdés érte s 24 óra alatt ennek lett áldozata, Ivánka Imre 1819-ben született, tehát 77 évet élt. Béke emlékeztetének.

O. N. Sz.

Ez a három betű, melyet ezuttal cikünk fölé irtunk, csak kevesek előtt ismeretes eddigelé, de szilárd meggyőződésünk, hogy rövid idő multán át fognak azok menni a köztudatba, s széles e hazában mindenütt a hol csak megismerik a benn rejlő értelmet, osztatlan lelkesedés támadt a nyomában.

Az „Országos Nemzeti Szövetség” kezdőbetűik ezek. A mikor a mult év vége felé megalakult, vázlatosan megemlékez-

dereglyével, esolnakkal és eszközökkel, melyek szabatosan és szépen vannak készítve.

„Szeged” hajó azonban van a kiállításban, szintén kiesnyített kivitelben. Ez az ifju Terhes József hajóépítő mester újpesti telepén készült és rajta van a kis nemzeti lobogón is Szeged.

Résztesz még a hajózási kiállításban a szegedi kenderfonógyár részvénytársaság is, mely impozánsul van képviselve az iparesarnokban is. A hajózásnál kátrányozott és kátrányozatlan hajóköteleket és egyéb hajófelszereléseket mutat be a fonógyár, megjegyvezvén, hogy az óriási kötelek a saját mezőhegyesi telepén termelt kenderből készültek, tehát igazándi magyar termékek.

Még a magyar királyi államvasutak hatalmas kiállításában részes a kerület egy kissé a szegedi mihely által. A mozdony, szerkocsi, személy- és tehorkocsiminták között ott van az a pompás kis vonat, melyet nagy gondal készített a szegedi vasuti mihely.

Építési ipar. Ez a tizedik csoport, mely a már említett külön diszes csarnokban van elhelyezve, együtt a vas és fémipar termékeivel.

TÁRCA.

Kiállítás és kiállító.

VIII.

Gazdag csoportja az országos tárlatnak a tizedik, mely a közlekedés, hajózás, tengerészet kiállítását tartalmazza négy külön csarnokban, melyek közül impozáns arányaival kiválik a közlekedési csarnok, esodálat tárgya a külföldiek előtt is.

A közlekedési eszközök, kocsik stb. két csarnokban vannak elhelyezve, holott 1885-ben ezeknek is az iparesarnokban jutott, persze szerény helyeske. És ami nagyon följegyzésre méltó, most a két csarnok is csak kisebb részét fogadhatta be a csoportba bejelentett tárgyaknak és magából a szegedi kamara kerületéből a jelentkezetek két harmadrészét utasították vissza hely szüke miatt.

Tényleg kiállítottak a csoportban a kerületbeliek közül a jelentékenyebb iparosok és méltó feltűnést keltettek kivált a bácskai kocsigyárosok pompás kivitelű hintóikkal, melyek diszben sem igen állanak akár a budapesti mögött, tartósságban meg azok fölött becsültetnek.

Kiállítottak a tizedik csoport ez osztályában: Bokor Lajos szentesi bognár és Ibolya Bálint kovács egy kivágott kocsit, Vida Szücs Dániel szentesi kocsigyártó, Ibolya Károly kovács és Kölber Ferenc kárpitos egy födeles hintót, melyen a szatler munka sok dicsőretet arat, Vida Szücs Dániel szentesi bognár még egy alföldi kocsit, Vidovics János szentesi talicskakészítő talicskakát és jármokat. Zentáról kiállított Özvegy Mihály kovács egy igen szép hintót, Tassy János bognár két kocsiodal és jármok, Zomborból: Brezina Antal kocsigyártó egy hintót nyers állapotban, Czeznér Lipót kocsigyártó egy födeles hintót, Szabadkáról: Fiedor József egy rendkívül diszes kivitelű hintót, Ó-Becséről: Jankovics János kerékgyártó két kerékű talyigát. Besztercezei Ignác egy könnyű vadászkocsit, H.-M.-Vásárhelyről: Bagi Károly ekemodell, Sajtos József bognár, Sörös József kovács és Dencsi István kaskötő együttesen egy magyar kocsit.

Kisebb arányok szerint van képviselve a kerület a hajózási alesoportban, ahol részttesz a Ferenc-esatorna vállalat és Privinczky János szegedi hajóépítő egy miniatűr gabona hajóval, a hozzátartozó

tünk céljairól is, melyek azonban akkor még nem voltak teljesen kiforrva. Alapszabályait azót a belügyminiszter megerősítette, sőt a szövetség már rendkívül figyelemre méltó munkásságot fejtett ki.

Mivel egyrészt mi is teljes erőnkben igyekeztünk az O. N. Sz. céljainak megvalósítását elősegíteni, másrészt pedig, mivel számtalan oldalról intéztek már kérdéseket hozzánk, időszerűnek tartjuk bővebben megemlékezni e szövetségről.

Az O. N. Sz. célja „Emberséges és hazafias gondolkozást és érzést terjesztő, napi- és pártpolitikától, vallás-, nemzeti- és osztálykülönbségtől független szervezet útján, közremunkálni a társadalmi egységes és rendet zavaró okoknak és ezek hatásainak megszüntetésében.” (2 §.)

E tömör mondatban kifejezett óriási feladatot az igazgatóság kebeléből alakult társadalmi-, munkásügyi és nemzeti- és szakosztályok végzik el, melyeknek tervei és határozatai felett aztán az igazgatóság teljesülése dönt véglegesen.

Hogy rövid fennállása dacára mily nagy arányú munkásságot fejtett ki az O. N. Sz. legfelsőbb igazgatási forumának, a szövetség tanácsnak most tartott ülésén előterjesztett jelentésből. Ez ülés a képviselőház egyik bizottsági termében folyt le Péchy Tamás elnöke alatt. Jelen voltak még ezen az ülésen: Banó József, Bartha Miklós orsz. képviselők, Bartha Andor dr. Bélavári Burghardt Konrád főrendiházi tag, Bochkor Károly dr. egyetemi tanár, Chorin Ferenc orsz. képviselő, Déry Gyula szerkesztő, Gaál Jenő műegyetemi tanár, Leóvey Sándor min. tanácsos, Matók Béla ügyvéd, Mezei Mór, Nagy Sándor dr. orsz. képviselők, Pacholek György tanár, Svastich Benő v. főispán stb.

Miután Péchy Tamás az ülést megnyitotta, Bochkor Károly dr. mint az igazgatóság elnöke beszámolt az igazgatóság eddigi működéséről. E szerint: a tavaly megtartott nemzeti- és kongresszus feltűnést keltő meggyöngítése, midőn az O. N. Sz. által iniciált másik nemzeti- és gyűlés tiltakozó elleniratot adott ki. Még nagyobb hatása volt a szövetség egy másik ténykedése, mellyel a nemzetközi szö-

Értékesen van itt képviselve a kerület több jelentékeny kiállító által, de erősen kiválik két szegedi ipartelep, a Rainer Károly asztalosmunka-gyára és a Mayer-féle keramit és műtéglyagyár.

Rainer Károly, akinek szállítási és versenyképességét az országon kívül Szerbiában és Bulgáriában is ismerik, egy díszes kis pavillont épített össze, melyen gyárának készítményei vannak bemutatva: az ajtók, ablakok, a menyezeti-famunkák, a különféle parkettek stb.

A kis építmény maga is kiváló izlésszerű tanuskodik, az azon bemutatott készítmények pedig minden vonalon kiállják az összehasonlítást még a Neuschloss-féle famunkagyárnak tán tízezer forint költséggel épített kis pavillonjával is. Az igaz, hogy a Rainer-pavillon is jóval többbe került ezer forintnál.

Mayer Ferdinánd és fia szegedi keramit és műtéglyagyára, mely nemrég alakult át részvénytársasággá, szintén előkelő

ciálástak által tervezett millenniumi munkás sztrájkot akadályozta meg. A szövetség azonban még tovább ment, mert céltudatos munkássággal, s karöltve a hazafias demokrata munkáspárttal, sikerült neki szétrobbantani a nemzetközi szociálisták eddig összetartó táborát, sőt ezután sem lankadva, tagjai által, így Déry Gyula, Bartha Andor dr. Szikora Zoltán stb. felolvasásokat tartatott a munkás körökben és kaszinókban. A millennium megünneplésére körlevélben hívta fel a vidéki munkás és egyéb egyleteket. Megvetette alapját a munkásrokkant háznak, s ugyan csak lépéseket tett munkáskönyvtárak felállítására. Hódolattal és köszönettel emlekezett meg Ő felsége a király magas érdeklődése és 300 forintos alapítványáról. Végül lelkes szavakkal méltatta a szövetség legújabb nagy akcióját, mely a belföldi iparnak megvédelmzésére és fellendítésére irányul.

A szövetség munkásságának csak e vázlatosan odavetett képéből is kitűnik, hogy milyen hatalmas, és az egész nemzetre kiható, nagyfontosságú csapáson halad e kultur egyesület. Megvagyunk róla győződve, hogy hazafias közönségünk lelkesedéssel fog az „Országos Nemzeti Szövetség” zászlója közül csoportosulni, s akkor e zászlóra irt eszmék és célok, — melyek eminiens nemzeti érdekeink, — diadalra fognak jutni.*

Katona Béla.

Tisztelettel kérjük lapunk megrendelőit, a kik a már lefolyt egy hó alatt a III-ik évfolyadra előfizetési díjaikat sem be nem küldötték, sem a lakásukra küldött nyugtákat be nem váltották, sziveskedjenek legalább akként intézkedni, hogy a megküldött nyugtákat váltánák be s ne kívánják a többszörös küldözgetéseket, a mi nem csak nekünk terhes, de az illetőknek is kellemetlen.

*Az „Országos Nemzeti Szövetség” (Budapest Akácfa utca 32. sz.) levelezőlapján nyilvánított kérésre bárkinek megküldi alapszabályait.

módon állit ki. Egész építményt emelt a gyár, egy homlokzatot két oldalszárnyal. Már magában a fölépített ivben bemutatja a gyár saját készítményü díszítő téglaít, aztán kiállitja tűzálló agyaggyártmányait és fakeretekbe helyezve keramit és falburkolati lapjait, melyek nagyon díszesek és már keresettek is, nem csupán itthon, de Szerbiába, Bulgáriába és Boszniába is.

Nagyon csinosan és figyelemreméltóan állit ki Szegedről a Fischer János fia cég egy márvány mosdót tükörrel, barokk stylben, két vízállványt márványból és egy domborvételű márvány abecét, továbbá a szegedi téglyagyár részvénytársaság, mely ösmert kiváló minőségű készítményeit mutatja be.

Az építőipari csoportban résztvesznek még a kerületből többben, habár szerényebb szabásu, de a cikkek értékességénél fogva figyelemreméltó kollekciókkal. Kiállitanak: Eberhard Mihály szabadkai szobrász igen

IRODALOM, MŰVÉSZET.

„Az 1848-49 iki Magyar Szabadságharcz Története” című munkából most jelent meg a 63-ik füzet, melyben Gracza György a tavaszi hadjárat kapcsán az első magyar érdemelek kiosztását, s a március 5-iki szolnoki esatát mondja el számos új adat fölhasználásával. Főkép a szolnoki esatának a leírása oly élénk, megkapó, hogy lehetetlen megilletődés nélkül olvasnunk azt. A szerző különben most már erős léptekkel halad a nagyszabású munka befejezéséhez. A füzet képei ezek: Berzecey László. A debreceni ref. főiskola. — A debreceni országgyűlés helye. — Mednyánszky Sándor honvédezedes. — Falragasz 1849-ből. — Gr. Károlyi György. — Részlet az issaszeghi ütközetből — Haynau 1852-ben.

Lapunk zártakor vesszük Budapestről a távirati értesítést, hogy a mai lapunk első cikkében jelzett felrándulásra vonatkozó értesülésünk alapos ugyan, de tegnap a déli órákban távirat érkezett a kiállítási sajtó iroda igazgatója, Dr. Kovács Gyulához, hogy a 2000 polgár felutazása bizonytalan napokra, szeptember hóra halasztatott el. Egyebekben közleményünket fenntartjuk.

HIREK.

— Roppant zivatar vonult keresztül városunkon szombaton este felé. Az eső oly mérvben hullt alá, majdnem egy negyed óráig tiz lépésre is alig lehetett látni, s a nálunk szokatlan felhő szakadásszerű Orkán annyival félelmetesebb volt, mert roppant szél vihar is dult mellette. Az Orkán bevégződése után még egy jó ideig hullott a zápor, s a vihar teljes befejezte után volt mit nézni városunkban. Vannak utcák, a hol ember derék vastagságú fákat tört derékon, vagy csavart meg a földben, háztetőket bontott, kerítéseket dobált szét s egyes lugasos udvari kerteket poesékkolt össze. Főterünk valóságos tófelszínét vette fel, az utcák nagy részén pedig zavaros hömpölygéssel futott a víz a csatorna nyílásokon keresztül is, mert a szűk csatornák képtelenek voltak a roppant víz

szép épületdíszítéseket, Goldstein Dávid zentai téglagyáros ugyanazt, Hank Ádám apatini mulakatos takaréktűzhelyet, a hm. vásárhelyi társasági tégla és cserépgyár, Rácz Lajos és társai rendkívül szép és jó minőségű cserépeket, téglaikat, Heintz Vilmos cservenkai asztalos egy teljesen fölszerelt ablakot, Kósa István szabadkai építész több építési tervet és rajzot, Kovács Lőrinc szabadkai kőfaragó egy kőből faragott szobrot talapzattal, Lőrincz Benedek topolyai építőmester templomterveket, Raichl Frigyes ujjalánkai cementlapokat, Regka Károly (Baja) díszes tervrajzokat, Zombor városi tervrajzokat, ifj. Zsoldos Ferenc szentesi gyára kitűnő cserépeket és téglaikat.

tömeget befogadni. Nagyobb víz veszedelem is volt egyes város részeken, pincéket, pincelakásokat és alacsonyabban fekvő házak lakosztályait is úgy el árasztotta a piszkos víz tömeg, hogy a tűzoltók kénytelenek voltak szivattyúkkal kivonulni. A veszedelmet nagyobbította az egyenruhás ut kaparó urak élehetlenségei is, mert bár semmiféle dolguk nincs, az utakra való felügyeletnél a csatornák nyílásai mégis több helyütt be voltak torlódva, úgy hogy a csatorna nyílások nagyrészt csak szivároghattak, de nem folyhatott be a víz. Ilyen felügyeletért ugyan kár tartani ezt a külön ingyen élő kortes csapatot.

— Egy ember bőrbe bujtatott vadállat került kézre a napokban feljelentés folytán. A panaszlott Sztojkovics Joskicza multjára nézve volt huszár hadnagy. Később pedig egy 120—200 percenttel dolgozó lelketlen uszolás, míg ma jól megtolasodva nyugszik így szerzett babérain. Ezekből a babérok ből szokott nászúgyakat vetni évek sora óta, még pedig meglehetősen változatosságban. A legutóbbi nász ágyba egy rövid nyár éjszaka alatt, esőtörtökre viradóra egy 12 s egy 13 éves leánygyermek került áldozatul a 64 éves vén bűnös körmei közé. Az éj folyamán a két gyermek jajgatása kihallatszott az utcára, s a lámpa gyújtogató lett először figyelmessé a zajra illetve sírásra, be is zörgetett, de semmi válasz nem érkezvén, tovább ment; másnap reggel azonban jelentést tett a rendőrségnél. A rendőrség először szóval hívogatta be az érték képviselő állítólagos barmot, azonban ez a szép szónak nemesak nem akart engedelmessé válni, de még ő fenyegetőzött feljelentéssel az eljáró kapitány ellen. Végre is földre kellett tenni a külön megtiszteltetést, s fegyveres rendőrök kísérték be kihallgatás végett a kapitánysághoz, hol az első nyomozás és orvosi vizsgálat alapján letartóztatták, pénteken reggel pedig el kéjtutatták a szabadkai kir. ügyészség vendég látó felügyelete alá, s a vizsgáló bíró szíves marasztalása folytán szombat estig itt időzött, a mikor kellő biztosíték mellett szabadlábra helyeztetett. A vizsgálat folyik, s a két ártatlan leány névszerint: Keller Erzsébet és Balla Mária már elmondták a borzalmas éj történetét a mit az állat ember barlangjában elszenvendniök kellett.

— Halálozások. Malagurszki Tyurcsies Alajos v. b. tag e hó 27-én elhunyt. Polgármesterünk ezzel rövid pár hónap alatt már második nagybátyját veszítette el, pedig különösen most elhalt Alajos igen erőteljes ember volt.

— Bauer Adolf (Ádi) helybéli kereskedősegéd özv. Bauer Ignáéné fia szintén e hó 27-én 35 éves korában elhunyt. Béke poraikra.

— Schmausz Endre Szabadka város főispánja pár heti idülés végett Abauj Torna vármegyére egyik félreosóbb esendes fürdőjébe utazott.

— A Kelebia bucsú, mely báró Rédl uradalmában évenként Szent-Anna napkor szokott megtartani, most vasárnap és szép időjárás mellett igen nagy ünneplő közönség részvétele mellett a legszebb rendben folyt le. Hangsúlyozzuk, hogy a legszebb rendben, mert az ritka esztendő, hogy a kelebiai legények nerendezzenek

egy kis parázs verekedést, mikor aztán nemesak a vér szokott folyni, de már nem ezer ember élet is esett áldozatul. A mézes kalácsosok és apró gyerek játék szer árusok elég jól arattak.

— Golubovics István a ki évek hosszú sora óta dijnoki minőségben szolgálta helyb. kir. törvényszék és ügyészséget mint a litografia vezetője, állásától mult szombaton váratlanul felmentetett. E hirtelen intézkedésnek háttéré az akkor vizsg. fogságban volt Sztojkovics Joskicza börtön szobájába vezetett, a ki leskelődve ajtóján, egy szerencsétlen pillanatban meglátta az ott elhaladó litografost, reá kiabált s a szegény megepett embert arra kérte táviratozzon Zomborban lakó testvérének, a ki ott trvszéki bíró, jőjön azonban Szabadkára és szabadítsa ki ingyenes lakásából mert nem szereti a vendégséget. Ezt a beszélgetést a felügyelettel megbízott börtönőr meglátván kötelesség szerűen jelentést tett főnöksége a kir. ügyészségénél, minek az eredménye rögtön elbocsajítás lett. Sztojkovics Joskiczának tehát rövid három nap alatt ez a harmadik áldozata. Vajjon miként kárpótolja őket.

— Rég megérdemelt előléptetés történt a napokban a szabadkai kir. törvényszéknél, Bleszics Máté ki sok esztendő óta működik ott mint trvszéki írnok s aki ezen idő alatt ha előléptetésről volt szó mindig mellőzve lett, végre a napokban iroda tiszté lett kinevezve. Fogadják jó kívánatainkat.

— Tűz volt Csutkafalván. E hó 25-én a d. u. órákban. Pimiszkér József ottani háztulajdonosnak egy három éves fiacskája gyufához jutott, s abból gyújtogatva egy szálát a ház nád tetőzetére dobott mitől a száraz tetőzet lángra lobban és tisztára le is égett. A vész jelle kivonult tűzoltóknak már semmi munkájuk nem akadt, mert a jóval előbb megjelent katonaság a tüzet már lokalizálta. Ennek magyarázata az, hogy Csutka falu nem valami külön község, hanem Szabadkának egy része a halasi sorompo mellett, közvetlenül az ott fekvő gyalogsági kaszárnyák közelében. A tűznek a már betakarított és padláson elhelyezett pár lánnyi gabona vetés termése is áldozatul esett. Pimiszkér Józsefné pedig annyira megijedt, hogy még tegnap is öntudatlan állapotban feküdt.

— Az új temető első halottja. Csak 14 nappal ezelőtt írtunk meg, hogy a hatóság próba sírokat ásattott a drága pénzben elegyengetett új temetőben, s hogy kitűnt a mit mi mindig mondtunk, hogy a régi ügy nevezett nagy rét és Szlanussa féle gödrök elegyengedése temetőnek való mert ott csak néhány arasztnyira is feltör a víz. A próba sírok 24 óra lefolyása alatt csakugyan színig megteltek vízzel, s a meleg nyári napokban a környékbeli gyerekek fürdő medencékül használták azokat. És itt lett első halottja az új temetőnek. Hétfőn d. u. Horváth József leánya Maris az egyik próba sír gödörbe fürdés közben belefullt. Ez aztán okos hatósági temető készítés volt.

— A tanítónő képezde új palotájának építkezését a mult héten megkezdették, s a régi kis katona lovarda helyén az alapozási földmunkálatok folytak is lehető gyorsasággal, azonban a szombati nagy vihar a munkálatokat egyelőre itt is megszakította, mert a kiásott árkok tele futottak vízzel s úgy állanak ma is.

— Mánics Vincéné helybéli koresmárosnének három óra történt elíteltése hétfőn jogerőre emelkedett, azonban

miután a nevezett igazolta, hogy ez idő szerint beteg, fogságának megkezdésére halasztást nyert. Elíteltetett nevezett nő orgazdaság miatt, mert Lóvy Dezső, a ki Sugár Bélánál mint kereskedő tanonc volt alkalmazva, cipőket lopott gazdája üzletéből és Mánics Vincéné ezek eladását közvetítette.

— Egy tűzoltó, a szombai özönvíz és egy napszámos keveredett össze a nyílt utcán tegnap előtt. A dolog története az, hogy az önkéntes tűzoltóság Popovics György, piactéri lakásának pincéjénél is megjelent vasárnap d. e. 10 órakor, hogy a betódult nagy mennyiségű vizet onnét kiszivattyúzza. A kellő munka erőről gondoskodva nem lévén, a tűzoltó parancsnokok napszámosokat béreltek fel s a pincét és az abban elhelyezett boros hordokat d. e. 10 órától d. u. 4 óráig tartó szakadatlan munka után a víztől megszabadították. A felfogadott napszámosoknak ezen 6 órai segédkezéséért fejenként 50 krt. fizettek ki. Tekintve, hogy ez a munkálat a legnagyobb dolog időben és a szegény munkásnép pihenő napján vasárnap végeztetett, ez a díjazás igazán neveléses, s épen nem lehet esodálkozni, hogy hétfőn d. e. egyik segédkező napszámos megtámadta a tűzoltó alparancsnokot és követelte bérének illő módni kiegészítését. A parancsnok erre roppant dühbe jött s a közeli laktanyáról egy tűzoltót recvirálva kiabálta a napszámosnak, hogy ezért a szemtelenségért bezáratja csak tudná a nevé. A szegény napszámos nyugodtan fordult az alparancsnok felé és így szólt: a nevémet akarja tudni? Én Sánta István vagyok, tessék kerestetni.

— A palicsi Anna bál nagyon gyengén ütött ki szombaton este, minek oka kiválóan abban keresendő, hogy a közönség kirándulni akaró legnagyobb tömegét a városban d. u. kitört roppant vihar megakadályozta meg a vasuti indóházhoz való menetében is. A részt vevő kis közönség azonban nagyobb szabású bál nem létében is, a késő éjjelig elég jól mulatott.

— Jandek Mátyas v. főlevéltárnok majdnem egy ével ezelőtt állásától felfüggesztetett s ellene a fegyelmi eljárás megindított, csupán azért, mert egyes törvénytelen ségek és különféle huncutságokra vonatkozó iratokat a kutatóknak megmutatta, sőt jelentést tett Kállay Albert volt főispánnak, hogy ilyen természetű ügyek az tudta és beleegyezése nélkül főlebb valói által a levéltárból kiemeltetvén, azok eltűntek. És a minisztérium egy ilyen ügyben a felfüggesztési határozatot meg erősítette.

— Mamuzsics Lázár jutalma. Hogy miként jutalmazza meg ez a polgármesternek felcsapott ember tisztviselőinek munkálkodását, sajnos volt alkalmunk nem egyszer megismertetni. A mult héten ismét mutatott egy polgármesteri stikklit, felfüggesztette hivatalától a földadó könyv nyilvántartót, Sculteti Gyulát, a ki már városi tisztviselő volt akkor, a mikor Mamuzsics Lázár még csak kutyudiak korát élte; pedig ennek elmúlt 30 esztendeje. Okot a felfüggesztésre abban keresett, hogy a magát igazolt betegsége miatt nyugdíjba helyeztetni kérő tisztviselőt berendelte szolgálat tételre, s amikor ez betegséggel mentegőzött, engedetlenség miatt fegyelmi vizsgálatot indított ellene.

— **Bortermelők figyelmébe.** A szőlő-tulajdonosok kedvezményes boritaladó fizetése ügyében a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság körrendeletet küldött, hogy mindazon szőlőgazdák, kik az átnézetből kimetszett szelvénynyel igazolni tudják azt, hogy az 1892. évi XV. t.-c. előirta föltételek értelmében a kedvezményes adózásra való igényeiket kellő időben és módon bejelentették, adózás esetén csakis 1 frt 35 krt tartoznak hectoliterenként fizetni, mert az átnézetnek a községek által történt késelemes bemutatása a szőlőgazdáknak kedvezményes boritaladó fizetésre irányuló igényt meg nem szünteti. Egyben meghagyta a bérloknek, hogy az esetleg beszédet fölös összegeket a feleknek azonnal fizesse vissza.

— **A szabadkai vasuti állomás átalakítása.** Az ezredéves országos kiállítás gépcsarnoka a kiállítás után Szabadka vasuti állomáson hat vágány felett 120 méter hosszban lesz felállítva. A gépcsarnok a kiállítás leghatalmasabb emeletes épülete. A frankfurti pályaházhoz kívül ennek van a legkolossalisabb vasszerkezete. Külsejében inkább rendkívüli arányával, mint építészeti szépségeivel hat. Tetejét géplemez fedél borítja. Tervezői Karb és Giergl, építői Neuchlosz K és fia és «Danubius» gép és hajógyár. Építési költsége 310,000 frt. Ezt a kolossális csarnokot — mely lebontva és újra összeállítva pályaházok használható — Szabadkán állítják fel.

— **A villám áldozata** lett a szombat d. u. nagy vihar alkalmával 4 drb, tehen is. A városi csorda egy része az erdők alatt legeltetett, amikor a hirtelen kitört zivatarból egy oly erős villám csapott le a jószág közé, hogy 4 drb. tehenet egyszerre agyon ütött. Rendőrségünknek a káros gazdák neveit nem birtuk megtudni, mert ott szokás szerint, mindenről tuonak adni felvilágosítást, csak arról nem, ami épen az ő hatáskörükbe tartozik.

— **Halálozás.** Özv. Csernkovicsné szül. Weisz Ilona úgy maga, valamint egyetlen leánya Mariska és rokonai nevében fájdalomtelt szívvel jelenti, hogy felejtetlen férje illetve apa, testvér és nagybácsi Csernkovics János vendéglős f. é. július hó 28-án reggeli 5 órakor élte 50-ik évében övéi köréből az örökkévalóságba átköltözött. A drága halott földi maradványai f. hó 29-én szerdán d. u. 5 órakor fognak saját házából (VIII. Ikra utca 52. sz.) a bajai sírkertbe örök nyugalomra tetetni. A megholdogult lelki üdvéért az engesztelő szt. mise ugyancsak f. hó 29-én d. e. 10 órakor fog a szt. Terézia egyházban az Urnak bemutatni. Szabadka, 1896. július 28. Áldás és béke a drága halott hamvai felett!

— **Nyári mulatság.** A „Szabadkai vigkedélyü ifjuság” a millenium emlékére 1896. évi augusztus hó 8-án a városerdőben jótékony célú táncvigalmat rendez. Ezen kis társaság azt tűzte ki feladatául, hogy a mulatságok rendezése által a befolyt összegeket nemes célokra fogják fordítani; már e mulatságnak a jövedelmét a helybeli gymnasium alsóbb osztályába járó és a tanév végén a magyar nyelvből legjobb osztályzatot kapott növendékek között fogják kiosztani. Tekintve az igazán nemes célt, megérdemli e kis társaság, hogy a közönség méltó pártolásban részesítse, és minden igyekezetével oda hasson, hogy minél nagyobb összeget táncoljon össze a jövő nemzedék reményei részére. — A mulatságra belépő jegyeket lehet előre váltani Schulhoff Herman, Hoffmann és Geiger, Kunetz Testvérek, Sugár Béla és Govorkovics Aladár urak üzleteiben személyenként 1 kor., — este a pénztárnál 1 kor. 20 fillér. Családjegy (3 személyre) 2 kor. 40 fillér.

— **A szabadkai ifjuságból alakult rendezőség** hazánk ezredéves fennállásának megünneplése céljából f. évi augusztus hó 9-ik napján, azaz vasárnap a városligetben táncvigalmat rendez. Belépti díj: személyenként 50 kr. este a pénztárnál 60 kr. Jegyek előre válthatók: Illés és Kiss, Engler Ignácz és Tumbász Ferencz urak üzletében és a rendező uraknál, valamint este a pénztárnál. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem egyrésze a Szabadkán megalakult, Kóssuth Lajos szobor alap javára fordítatik. (Nincs tudomásunk Kóssuth-szobor alapról)

— **Honvédenekar a vidéken.** A szegedi honvédenekar alig kezdte meg nyilvános működését, máris kapós lett. E hó 30., 31-én és augusztus 1-én Szabadkára hívták meg játszani, augusztus 16 ára pedig a h.-m.-vásárhelyi vöröskereszt egylet ünnepélyre akarják megnyerni őket.

— **Rabló támadó cigányokat fogtak** el a rendőrök múlt héten Ludason. A cigányok Pércsics Iván tanyáján, szerencsére azonban egy csapat arató-munkás visszaverte őket, s nagyobb részt el is fogadtak. Dulakodás közben több sérülés történt. A támadásban nem részes csavargó cigányokat a szabadkai rendőrség szombaton Horgos felé eltoloncolta.

Közönség köréből.*)

Naponként többször kénytelen vagyok a hal piacon keresztül haladni, s így nem egyszer van alkalmam elrontani étvágyomat

*)E rovat alattiak díjmentesek.

a rendőrség kegyesegéből. A halas kofak árúik eladása után felszedek sátor fájukat s odább állanak a nélkül, hogy a halhulladékoktól helyeiket megtisztítanak és fertőtlenítenék.

A most már beköszöntött forró napok alatt s aztán ennek a felügyelet nélküli mulasztásnak az a természetes következtése, hogy a hulladék pár óra alatt rothadásba megy át s megfertőzi az egész környék levegőjét úgy annyira, hogy a különben széles utcának még a tulsó része is bűdös; talán jó lenne a rendre és köztisztaságra jobban felügyelni, vagy a hal piacot hasonló felügyelet alatt való tartása mellett a rendőrség ablakai alá helyezni át, hogy élvezhessenek azok is a kik arról tudomást venni hivatva volnának ugyan, de nem akarnak

Szabadkán 1896 július 28-án.
Egy szem és órr tan.

Nyilttér.*)

Nagy Mátyás vendéglőshöz!

Szabadkán.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy mindaddig, míg a családja s általa terjesztett rágalmozást be nem bizonyítja „aljas gazember”

Gyulafy Károly.

*)E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

Felelős szerkesztő:
SZALAY A. LÁSZLÓ ügyvéd.

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS”

Vegyelemzve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szén-savtartalma kiváló hatásúnak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szén-sav csekélyebb jelenléte megóvjá a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a sós kötött szén-sav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szén-savtartalmában erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleichenbergi, tündőhajokban**, különösen **tüdővérzés**eknél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorffban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: **dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kétly, dr. Barbás**; Bécsben: **dr. Bamberger, dr. Duschek**, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

konzervatív gyógyszernek bizonyult **járványos betegségek** idején.

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos forráktár **Édeskuty L.** cs. és k. és szerb k. udv. Ásványvíz-szállítóváll. Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Nyom. Székely Simon Szabadkán.